

Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003

(2006/C 210/02)

(Besedilo velja za EGP)

UVOD

1. V skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003 ⁽¹⁾ lahko Komisija podjetjem in podjetniškem združenjem z odločbo naloži globe, kadar naklepno ali iz malomarnosti kršijo člen 81 ali člen 82 Pogodbe.
2. Pri izvrševanju svojega pooblastila, da naloži take globe, ima Komisija široko pooblastilo za odločanje po prostem preudarku ⁽²⁾ v okviru omejitev, določenih v Uredbi št. 1/2003. Prvič, Komisija mora upoštevati trajanje in težo kršitve. Drugič, naložena globa ne sme presežati omejitev, določenih v drugem in tretjem pododstavku člena 23(2) Uredbe št. 1/2003.
3. Za zagotovitev preglednosti in nepristranskosti svojih odločb je Komisija 14. januarja 1998 objavila Smernice o načinu določanja glob ⁽³⁾. Po več kot osmih letih njihove uporabe je Komisija pridobila dovolj izkušenj za nadaljnji razvoj in natančnejšo opredelitev svoje politike na področju glob.
4. Pooblastilo Komisije, da naloži globe podjetjem ali podjetniškem združenjem, ki naklepno ali iz malomarnosti kršijo člen 81 ali člen 82 Pogodbe, je eno od podeljenih pooblastil Komisije, ki ji omogočajo, da izpolni nadzorstveno vlogo, ki ji jo dodeljuje Pogodba. Ta vloga ne zajema samo naloge preiskovanja in sankcioniranja posamičnih kršitev, temveč ravno tako zajema nalogo izvajanja splošne politike, katere namen je, da se na področju konkurence uporabljajo načela, ki jih določa Pogodba, in da se v tem smislu usmerja ravnanje podjetij ⁽⁴⁾. Zato mora Komisija zagotoviti odvrtilno naravo svojih ukrepov ⁽⁵⁾. Kadar Komisija ugotovi kršitve člena 81 ali člena 82 Pogodbe, je tako lahko potrebno, da se naloži globa tistim, ki so kršili pravo. Globe naj bi imele zadosten odvračilni učinek, ne le zaradi preganjanja zadevnih podjetij (posebni odvračilni učinek), ampak tudi zaradi odvrtačanja drugih podjetij od prevzemanja ravnanja, ki bi bilo v nasprotju s členoma 81 in 82 Pogodbe, ali od nadaljevanja takega ravnanja (splošni odvračilni učinek).
5. Za doseganje teh ciljev je primerno, da se Komisija pri osnovi za določanje glob sklicuje na vrednost prodaje blaga ali storitev, povezanih s kršitvijo. Pri določanju primerne višine globe bi morale imeti pomembno vlogo tudi trajanje kršitve. Trajanje kršitve neizogibno vpliva na morebitne posledice kršitve za trg. Zato se šteje kot pomembno, da se pri višini globe upošteva tudi število let, ko je bilo podjetje udeleženo pri kršitvi.
6. Dejansko se kombinacija vrednosti prodaje, povezane s kršitvijo, in trajanja šteje kot ustrezen približek, ki odraža gospodarsko pomembnost kršitve in sorazmerno težo vsakega podjetja, udeleženega pri kršitvi. Sklicevanje na ta pokazatelj lahko samo dokaj natančno pokaže red velikosti globe in se ne bi smelo razumeti kot osnova za metodo avtomatskega in aritmetičnega izračuna.
7. Prav tako se šteje kot primerno, da se v globo vključi poseben znesek, neodvisen od trajanja kršitve, z namenom odvrtačanja podjetij od samega prevzemanja protipravnega ravnanja.
8. V spodnjih poglavjih so podrobno določena načela, ki bodo usmerjala Komisijo pri določanju glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003.

METODA ZA DOLOČANJE GLOB

9. Brez poseganja v točko 37 spodaj bo Komisija za določanje globe, ki se naloži podjetjem ali podjetniškem združenjem, uporabljala naslednjo metodologijo, sestavljeno iz dveh faz.
 10. Prvič, Komisija bo določila osnovni znesek za vsako podjetje ali podjetniško združenje (glej poglavje 1 spodaj).
 11. Drugič, ta osnovni znesek bo lahko prilagodila, in sicer navzgor ali navzdol (glej poglavje 2 spodaj).
- 1) **Osnovni znesek globe**
 12. Osnovni znesek se bo določil glede na vrednost prodaje po naslednji metodologiji:

⁽¹⁾ Uredba Sveta z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (UL L 1, 4.1.2003, str. 1).

⁽²⁾ Glej na primer sodbo Sodišča z dne 28. junija 2005 v zadevi *Dansk Rørindustri A/S in drugi proti Komisiji*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P to C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl. str. I-5425, točka 172.

⁽³⁾ Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 15(2) Uredbe št. 17 in členom 65(5) Pogodbe ESPJ (UL C 9, 14.1.1998, str. 3).

⁽⁴⁾ Glej na primer zgoraj navedeno sodbo v zadevi *Dansk Rørindustri A/S in drugi proti Komisiji*, točka 170.

⁽⁵⁾ Glej sodbo Sodišča z dne 7. junija 1983 v zadevi *Musique Diffusion française in drugi proti Komisiji*, 100/80 do 103/80, Recueil str. 1825, točka 106.

A. Določitev vrednosti prodaje

13. Za določitev osnovnega zneska globe, ki se naloži, bo Komisija uporabila vrednost prodaje blaga ali storitev podjetja, neposredno ali posredno ⁽¹⁾ povezane s kršitvijo, v upoštevem geografskem območju znotraj ozemlja EGP. Komisija bo običajno uporabila prodajo podjetja v zadnjem celem poslovnem letu njegove udeležbe pri kršitvi (v nadaljnjem besedilu „vrednost prodaje“).
14. Kadar se kršitev podjetniškega združenja nanaša na dejavnost njegovih članov, bo vrednost prodaje na splošno ustrezala vsoti vrednosti prodaje njegovih članov.
15. Za določitev vrednosti prodaje podjetja bo Komisija uporabila najboljše razpoložljive podatke tega podjetja.
16. Kadar so podatki, ki jih da podjetje na razpolago, nepopolni ali nezanesljivi, lahko Komisija določi vrednost prodaje tega podjetja na podlagi delnih podatkov, ki jih je dobila, in/ali katerih koli drugih informacij, za katere meni, da so upoštevne ali primerne.
17. Vrednost prodaje se bo določila brez DDV in drugih davkov, neposredno povezanih s prodajo.
18. Kadar geografski obseg kršitve presega ozemlje EGP (na primer pri svetovnih kartelih), zadevna prodaja podjetja znotraj EGP ne more ustrezno prikazati teže vsakega podjetja pri kršitvi. To se lahko zgodi zlasti pri svetovnih sporazumih o razdelitvi trga.

V takih okoliščinah lahko Komisija, da bi se upoštevali skupna razsežnost zadevne prodaje v EGP in sorazmerna teža vsakega podjetja pri kršitvi, oceni skupno vrednost prodaje blaga ali storitev, povezane s kršitvijo, v upoštevem geografskem območju (obsežnejšem od EGP), določi delež prodaje vsakega podjetja, udeleženega pri kršitvi, na tem trgu in uporabi ta delež glede na skupno vrednost prodaje teh podjetij znotraj EGP. Rezultat se bo uporabil kot vrednost prodaje za določitev osnovnega zneska globe.

B. Določitev osnovnega zneska globe

19. Osnovni znesek globe bo povezan z deležem vrednosti prodaje, določenim glede na stopnjo teže kršitve, pomnoženo s številom let trajanja kršitve.
20. Teža kršitve se bo presodila v vsakem posameznem primeru za vsako vrsto kršitve, ob upoštevanju vseh relevantnih okoliščin zadevnega primera.

⁽¹⁾ To se nanaša, na primer, na primere dogovorov o določanju cen za določen proizvod, kjer se cena tega proizvoda uporabi kot izhodišče za cene proizvodov nižje ali višje kakovosti.

21. Praviloma bo upoštevani delež vrednosti prodaje določen v višini do 30 % vrednosti prodaje.
22. Pri odločitvi, ali bi moral biti delež vrednosti prodaje, ki se upošteva v posameznem primeru, v spodnjem ali zgornjem delu tega razpona, bo Komisija upoštevala več dejavnikov, kot so narava kršitve, skupni tržni delež vseh zadevnih podjetij, geografski obseg kršitve in dejstvo, ali je bila kršitev izvršena ali ne.
23. Horizontalni sporazumi ⁽²⁾ o določitvi cen, razdelitvi trga in omejitvi proizvodnje, ki so na splošno tajni, štejejo zaradi svoje narave same med najtežje omejitve konkurence. V vidika politike konkurence jih je treba preganjati z visokimi globami. Posledično bo upoštevani delež prodaje pri takih kršitvah na splošno v zgornjem delu omenjenega razpona.
24. Da bi se v celoti upoštevalo trajanje udeležbe vsakega podjetja pri kršitvi, bo znesek, določen glede na vrednost prodaje (glej točke 20 do 23 zgoraj), pomnožen s številom let udeležbe pri kršitvi. Obdobja, krajša od šestih mesecev, se bodo štela kot polovica leta; obdobja, daljša od šestih mesecev in krajša od enega leta, se bodo štela kot polno leto.
25. Poleg tega bo Komisija, ne glede na trajanje udeležbe podjetja pri kršitvi, vključila v osnovni znesek še znesek med vključno 15 % in 25 % vrednosti prodaje, kot je opredeljena v oddelku A zgoraj z namenom odvratanja podjetij od udeležbe pri horizontalnih sporazumih o določitvi cen, razdelitvi trga in omejitvi proizvodnje vključila v osnovni znesek še znesek med vključno 15 % in 25 % vrednosti prodaje, kot je opredeljena v oddelku A zgoraj. Komisija lahko tako povečanje zneska uporabi tudi v primeru drugih kršitev. Pri odločitvi, kolikšen delež vrednosti prodaje naj se upošteva v posameznem primeru, bo Komisija upoštevala več dejavnikov, zlasti tiste iz točke 22.
26. Kadar je vrednost prodaje podjetij, udeleženih pri kršitvah, podobna, a ne enaka, lahko Komisija določi enak osnovni znesek za vsako od teh podjetij. Poleg tega bo Komisija pri določitvi osnovnega zneska globe uporabljala zaokrožene številke.

2) Prilagoditve osnovnega zneska

27. Pri določanju globe lahko Komisija upošteva okoliščine, zaradi katerih se osnovni znesek, kot je določen v poglavju I zgoraj, poveča ali zmanjša. To bo naredila na podlagi splošne presoje ob upoštevanju vseh upoštevanih okoliščin.

⁽²⁾ To vključuje sporazume, usklajena ravnanja in sklepe podjetniških združenj v smislu člena 81 Pogodbe.

A. Oteževalne okoliščine

28. Osnovni znesek globe se lahko poveča, kadar Komisija ugotovi, da obstajajo oteževalne okoliščine, kot so:

- kadar podjetje nadaljuje ali ponovi enako ali podobno kršitev, potem ko Komisija ali nacionalni organ, pristojen za konkurenco, ugotovi, da je to podjetje kršilo člen 81 ali člen 82. Osnovni znesek se bo povečal do 100 % za vsako ugotovljeno kršitev;
- zavračanje sodelovanja s Komisijo ali oviranje Komisije med njenimi preiskavami;
- vloga vodje ali pobudnika kršitve; Komisija bo posebno pozornost namenila tudi vsem ukrepom z namenom prisiljevanja drugih podjetij k udeležbi pri kršitvi in/ali vsem povračilnim ukrepom proti drugim podjetjem z namenom izvrševanja ravnanj, ki pomenijo kršitev.

B. Olajševalne okoliščine

29. Osnovni znesek globe se lahko zmanjša, kadar Komisija ugotovi, da obstajajo olajševalne okoliščine, kot so:

- kadar zadevno podjetje dokaže prenehanje kršitev takoj, ko poseže Komisija. To ne velja za tajne sporazume ali ravnanja (zlasti kartele);
- kadar zadevno podjetje dokaže, da je bila kršitev storjena iz malomarnosti;
- kadar zadevno podjetje dokaže, da je njegova udeležba pri kršitvi bistveno omejena, ter posledično prikaže, da je bilo v obdobju, ko je bilo podjetje udeleženo pri sporazumih, ki pomenijo kršitev, njegovo ravnanje na trgu konkurenčno in se je podjetje tako dejansko izognilo izvajanju teh sporazumov; samo dejstvo, da je bilo podjetje udeleženo pri kršitvi za krajše obdobje od drugih podjetij, se ne bo štelo kot olajševalna okoliščina, saj se ta okoliščina upošteva že v osnovnem znesku;
- kadar zadevno podjetje dejansko sodeluje s Komisijo, in sicer v obsegu, ki presega področje uporabe obvestila o prizanesljivosti in pravne obveznosti podjetja glede sodelovanja;
- kadar so protikonkurenčno ravnanje dovoljevali ali spodbujali javni organi ali zakonodaja ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ To ne vpliva na morebitne postopke zoper zadevno državo članico.

C. Posebno povečanje glob zaradi zagotavljanja njihove odvračilne narave

30. Komisija bo posebno pozornost namenila zagotavljanju tega, da imajo globe dovolj odvračilen učinek; zato lahko poveča globo, ki se naloži podjetjem, ki imajo posebno velike prihodke izven prodaje blaga in sredstev, na katere se nanaša kršitev.
31. Komisija bo prav tako upoštevala potrebo po povečanju sankcije z namenom preseganja zneska protipravnih koristi, pridobljenih zaradi kršitve, kadar je ta znesek možno objektivno oceniti.

D. Najvišji dovoljeni znesek

32. Za vsako podjetje in podjetniško združenje, udeleženo pri kršitvi, končni znesek globe v nobenem primeru ne bo presegel 10 % celotnega prometa v predhodnem poslovnem letu, kot to izhaja iz člena 23(2) Uredbe št. 1/2003.
33. Kadar se kršitev združenja nanaša na dejavnost njegovih članov, globa ne bo presegel 10 % vsote skupnega prometa vsakega posameznega člana na trgu, ki ga je kršitev združenja prizadela.

E. Obvestilo o prizanesljivosti

34. Komisija bo uporabila pravila o prizanesljivosti v skladu s pogoji, določenimi v obvestilu, ki se nanaša na dejstva zadevnega primera.

F. Zmožnost plačila

35. V izjemnih primerih lahko Komisija na zahtevo podjetja v posebnih socialnih in ekonomskih okoliščinah upošteva njegovo nezmožnost plačila. Na podlagi tega pa ne bo odobrila nobenega zmanjšanja globe samo zaradi ugotovitve, da je podjetje v neugodnem ali slabem finančnem stanju. Zmanjšanje se lahko odobri samo na podlagi objektivnih dokazov, da bi naložitev globe pod pogoji, določenimi v teh smernicah, nepopravljivo ogrozila gospodarsko sposobnost preživetja zadevnega podjetja in povzročila, da bi njegova sredstva izgubila vso svojo vrednost.

KONČNI PREMISLEKI

36. Komisija lahko v nekaterih primerih naloži simbolično globo. Utemeljitev za naložitev take globe bi morala biti navedena v besedilu odločbe.

37. V teh smernicah je predstavljena splošna metodologija za določanje glob, vendar lahko Komisija zaradi posebnosti posamezne zadeve ali potrebe po zagotavljanju odvrtačnega učinka v posamezni zadevi utemeljeno odstopi od te metodologije ali omejitev, določenih v točki 21.
38. Te smernice se uporabljajo v vseh zadevah, v katerih je bilo obvestilo o nasprotovanju prejeto po datumu objave teh smernic v Uradnem listu, in sicer ne glede na to, ali je globa naložena v skladu s členom 23(2) Uredbe št. 1/2003 ali členom 15(2) Uredbe št. 17 ⁽¹⁾.
-

⁽¹⁾ Člen 15(2) Uredbe št. 17 z dne 6. februarja 1962, Prve Uredbe o izvajanju členov 85 in 86 [zdaj 81 in 82] Pogodbe (UL 13, 21.2.1962, str. 204).